

ΟΜΙΛΙΑ

**Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μιλήτου Ἀποστόλου
Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς
Μονῆς
Ἀγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας
κατά τήν Ἀκολουθίαν τῶν Γ΄ Χαιρετισμῶν πρὸς τήν Ὑπεραγία
Θεοτόκο**

Ἱερὰ Μονή Ἀγίας Ἀναστασίας, 17 Μαρτίου 2017

«Χαῖρε, δέντρον ἀγλαόκαρπον, ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί».

Μᾶς ἀξίωσε καί σήμερα ἡ Παναγία μας, ἡ Ὑπέρμαχος Στρατηγός, νά τῆς προσφέρουμε τήν τιμή καί τό σεβασμό μας, μέσα ἀπό τό ἐξάισιο αὐτό Κοντάκιο τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου ἧ, ὅπως λέει ὁ πιστός λαός μας, «τῶν Χαιρετισμῶν», τό ὁποῖο κατά τήν παράδοση συνέθεσε ὁ μέγας βυζαντινός ὑμνογράφος Ρωμανός ὁ Μελωδός τόν 6^ο αἰῶνα. Πρόκειται γιά ἕνα ἀριστούργημα τῆς βυζαντινῆς ὑμνογραφίας, τό ὁποῖο μέ γλώσσα ποιητική, καταστολισμένη ἀπό κοσμητικά ἐπίθετα καί πολλά σχήματα λόγου, ἐξυμνεῖ τήν Παναγία μας καί τό ἔργο τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀλλά, παράλληλα, ὑπογραμμίζει τήν τεράστια συμβολή τῆς Παναγίας στή σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Σεβαστοί πατέρες,

Φίλτατοί μου Ἱμβριῶτες τῆς Μακεδονίας καί τῆς Θράκης,

Ἐκλεκτά μέλη τοῦ Συλλόγου Μικρασιατῶν Καλαμαριάς καί
εὐλαβεῖς προσκυνητές τῆς Ἀγίας μας,

Ἡ Ἀκολουθία τῶν Γ' Χαιρετισμῶν πρὸς τὴν Παναγία, τὴν ὁποία μόλις ψάλαμε, ἔχει ἰδιαίτερη καὶ ξεχωριστὴ σημασία γιὰ τὴ Μονὴ μας σήμερα, διότι ὅλως ἐξαιρετῶς προσευχηθήκαμε στὴν Ὑπέρμαχο Στρατηγό, μέ τὴν ἀφορμὴ ἑνὸς μεγάλου θαύματος πού σχετίζεται τόσο μέ τὴν Βασιλίδα τῶν πόλεων, τὴν Κωνσταντινούπολη, ὅσο καὶ μέ τὴν κατὰ κόσμο καταγωγή καὶ προέλευση ἐσᾶς τῶν Ἱμβρίων καὶ τῶν Μικρασιατῶν. Ἀπὸ τὴν Πόλη ξεκίνησε ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος, ὅταν ἐπὶ Αὐτοκράτορος Ἡρακλείου πολιορκήθηκε ἡ Κωνσταντινούπολη ἀπὸ τοὺς Πέρσες καὶ τοὺς Ἀβάρους. Ἦδη, τὴν 6^η Αὐγούστου τοῦ 626, οἱ Ἀβάροι εἶχαν καταλάβει τὸν Ναό τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν καί, σέ συνεργασία μέ τοὺς Πέρσες, ἐτοιμάζονταν γιὰ τὴν τελικὴ ἐπίθεση τῇ νύχτᾳ τῆς 7^{ης} καὶ 8^{ης} Αὐγούστου. Ὁ εὐλαβὴς ὁμῶς Πατριάρχης Σέργιος περιέτρεχε τὰ τεῖχη τῆς Πόλεως μέ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας, ἐνθαρρύνοντας τὸ λαὸ καὶ προτρέποντάς τον σέ ἀντίσταση. Τῇ νύχτᾳ ἐκείνῃ, φοβερός ἀνεμοστρόβιλος κατέστρεψε τὸν ἐχθρικό στόλο καὶ ἔτσι οἱ ἐχθροὶ ἀναγκάστηκαν νὰ ἀποχωρήσουν καὶ νὰ λύσουν τὴν πολιορκία.

Τὴν 8^η Αὐγούστου ἡ Βασιλεύουσα εἶχε σωθεῖ ἀπὸ τὴ μεγαλύτερη ὡς τότε ἀπειλὴ τῆς ἱστορίας της. Ὁ λαός, θέλοντας νὰ πανηγυρίσει καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Παναγία γιὰ τὸ θαῦμα αὐτό, συγκεντρώθηκε στό Ναό τῶν Βλαχερνῶν καὶ τότε ὅλοι μαζί ἔψαλαν τὸν Ἀκάθιστο Ὑμνο στὴν Παναγία, γιὰ νὰ ἀποδώσουν τὰ νικητήρια καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη τους στὴν Ὑπέρμαχο Στρατηγό. Μεταξὺ τῶν χαιρετισμῶν πού ἔψαλαν τότε στὴν Παναγία μας, ἦταν καὶ ἡ Γ' Στάσις πού ἀκούσαμε ἀπόψε, καὶ ἰδιαιτέρως ὁ στίχος: «Χαῖρε, δέντρον ἀγλαόκαρπον, ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί».

Ἡ Παναγία ἔγινε τότε δέντρο ἀγλαόκαρπο γιά τούς πιστούς τῆς Βασιλεύουσας καί ὁ μεγάλος καρπός πού τούς ἔδωσε ἦταν ἡ εἰρήνη καί ἡ ἐλευθερία τους. Ὁ ἱερός ὑμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας, ἀπευθυνόμενος στήν Παναγία, τήν ἀποκαλεῖ δένδρον καί μάλιστα ἀγλαόκαρπον. Δέντρο, δηλαδή, πού ἔχει ωραίους, γλυκεῖς καί χυμώδεις καρπούς.

Ὑπάρχουν βέβαια, κατά τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, δύο εἰδῶν δέντρα. Τό ἓνα εἶναι τό φυσικό δέντρο καί τό ἄλλο τό πνευματικό. Τό φυσικό δέντρο εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο, τό ὁποῖο δημιουργήθηκε καί τοῦ δόθηκε ὡς εὐλογία, μαζί μέ ὅλη τήν κτίση, ἀπό τό Δημιουργό. Εἶναι θαυμαστά καί εὐεργετικά τά δέντρα, γιατί μᾶς δίνουν τούς καρπούς τους, τά φύλλα τους καί τά ξύλα. Μᾶς τρέφουν, μᾶς θερμαίνουν, μᾶς ἀναπαύουν καί μᾶς δροσιίζουν κάτω ἀπό τόν ἴσκιό τους. Πρέπει νά εἴμαστε πολύ εὐγνώμονες στό Θεό γιά τά δέντρα, διότι, ὅπου αὐτά ὑπάρχουν, ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι καθαρή, ἔχουμε πλούσιο ὀξυγόνο. Ὅπου ἔχουμε δέντρα, ἐκεῖ ὑπάρχει ὑγεία καί ὁμορφιά. Ὅλοι μας καμαρώνουμε τό κάλλος τῆς φύσης.

Τό θαυμαστό, ὅμως, εἶναι ὅτι στή φύση ἔχουμε διάφορα εἶδη δέντρων: ἐσπεριδοειδή, κωνοφόρα, καρποφόρα, φυλλοβόλα καί ἀειθαλῆ. Ὅλα ἔχουν τά κλαδιά τους, τά φύλλα τους, τά λουλούδια τους καί τίς ρίζες τους καί τρέφονται ἀπό τή γῆ, παίρνοντας τό ἴδιο νερό καί τά ἴδια συστατικά. Πῶς τώρα τό κάθε δέντρο, ἐνῶ παίρνει τά ἴδια συστατικά ἀπό τήν ἴδια γῆ, μᾶς δίδει διαφορετικά φύλλα, ἄλλους καρπούς καί ἄλλη δροσιά; Αὐτό, ἀγαπητοί μου, εἶναι τό μυστήριό καί τό θαῦμα τοῦ Θεοῦ. Ἐνα ἀπλό δέντρο ἀπό μόνο του μαρτυρεῖ τήν παρουσία καί τή σοφία τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο.

Ὑπάρχουν ὅμως καί τά πνευματικά δέντρα. Αὐτά εἶναι οἱ

άνθρωποι. Καί ὅπως τό φυσικό δέντρο ἔχει ρίζα, ἔτσι καί ὁ ἄνθρωπος ἔχει τή δική του ρίζα, μόνο πού ἡ ρίζα τοῦ ἀνθρώπου δέν βρίσκεται στή γῆ, ἀλλά στόν οὐρανό. Ἡ ρίζα πού δίνει χυμό στόν ἄνθρωπο, γιά νά καρποφορεῖ ἔργα ἀγαθά, εἶναι ὁ Χριστός. Αὐτός εἶναι «τό ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί», ὅπως σημειώνει ὁ ἱερός ὑμνογράφος. Ὅπου ὑπάρχει αὐτή ἡ ρίζα, ὁ Χριστός, ἐκεῖ βλέπουμε καρπούς, συναντοῦμε τίς ἀρετές ὡς καρπούς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού, ὅπως λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, εἶναι ἡ ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια.

Ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία εἶναι ἓνα ἀπέραντο δάσος καί δέντρα καρποφόρα εἶναι οἱ προφῆτες, οἱ Ἀπόστολοι, οἱ Μάρτυρες, οἱ Ὅσιοι, ὅλοι οἱ Ἅγιοι, ὅλοι οἱ ἀπ' αἰῶνος χριστιανοί. Τό μεγαλύτερο δέ, τό ὠραιότερο ἀπό ὅλα, τό «ἀγλαόκαρπον δέντρον» εἶναι ἡ Παναγία, διότι ἔφερε στόν κόσμον τόν πλουσιώτερο καί πολυτιμώτερο καρπό, τόν Χριστό, πού εἶναι ὁ οὐράνιος ἄρτος, ἡ τροφή τοῦ παντός κόσμου.

Βέβαια, ὁ στίχος πού ἀκούσαμε «Χαῖρε, δέντρον ἀγλαόκαρπον, ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί» καί πού ἀπευθύνεται πρὸς τήν Παναγία, ἡ ὁποία εἶναι τό ὄντως «ἀγλαόκαρπον δέντρον», αὐτόματα θέτει τό ἐρώτημα πρὸς ὅλους μας: Ἐμεῖς εἴμαστε δέντρα καρποφόρα; Γιατί αὐτός εἶναι ὁ σκοπός μας μέσα στήν Ἐκκλησία καί ἰδιαίτερα κατ' αὐτή τήν Ἁγία καί εὐλογημένη περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς: Νά ἀκολουθήσουμε τό πρότυπο τῆς Παναγίας μας καί νά γίνουμε, κατὰ τά δικά μας ἀνθρώπινα μέτρα, δέντρα ἀγλαόκαρπα. Νά ἀποκτήσουμε καί νά δώσουμε πολλούς πνευματικούς καρπούς.

Ἄς ἐξετάσουμε τούς ἑαυτούς μας. Ποῦ εἶναι οἱ καρποί μας; Ποῦ εἶναι ἡ πίστις μας; Τί φανερώνει ἡ ζωὴ μας; Ποῦ εἶναι ἡ ἀγάπη μας;

Γιατί τόσο μίσος, ακόμη και μεταξύ τῶν συγγενῶν καί τῶν φίλων; Πού εἶναι ἡ χαρά μας; Ὅλοι μελαγχολοῦν. Γεμάτες οἱ καρδιές μας μελαγχολία, ἄγχος καί ἀγωνία.

Ὅμοιάζουμε περισσότερο μέ τά δέντρα τά ἄκαρπα καί ὡς ἄτομα καί ὡς οἰκογένειες, γιατί ξεκόψαμε ἀπό τή γῆ πού μᾶς ποτίζει καί εἴμαστε σάν τά δέντρα τά ξεριζωμένα. Ἡ γῆ αὕτη εἶναι ὁ Χριστός. Πολύ φοβοῦμαι πῶς, ὅσο ὡς ἄνθρωποι καί ὡς κοινωνία ἀπομακρυνόμαστε ἀπό τό Χριστό, θά ἐπαναληφθεῖ καί γιά μᾶς ὁ λόγος τοῦ Τιμίου Προδρόμου, πού ὅταν ἐρωτήθηκε ἀπό τοὺς Γραμματεῖς καί τοὺς Φαρισαίους ἀπήντησε: «Σᾶς φύτεψε ὁ Θεός γιά νά φέρετε καρπό, μά ἐσεῖς γίνατε ἄκαρπα δέντρα».

Ἡ Παναγία στέκεται ἀρωγός καί βοήθεια. Δέν βοήθησε μόνο, γιά νά ἐλευθερωθεῖ τότε ἡ Βασιλεύουσα. Πάντα βοηθᾷ. Ἀκόμη καί σήμερα. Ὅλους μας. Τό εὐσεβές μας Γένος καί τόν καθένα ἀπό μᾶς χωριστά, προσωπικά καί συγκεκριμένα. Ἡ Παναγία μας εἶναι τό «δένδρον τό ἀγλαόκαρπον», τό ἐγκαλλώπισμα ὅλης τῆς οἰκουμένης καί μπορεί νά βοηθήσει κι ἐμᾶς νά γίνουμε δέντρα καρποφόρα. Ἀπό ἄγρια ξύλα καί ἄκαρπα πού εἴμαστε, νά ἐμβολιαστοῦμε μέ τό ἐμβόλιο τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ. Νά ἐλκύσουμε πάνω μας τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ, γιά νά φέρουμε καρπούς σωτηρίας.

Μέ αὐτές τίς σκέψεις θά ἤθελα νά καλωσορίσω στό ἱστορικό μας Μοναστήρι τοὺς ἀγαπητοὺς μας προσκυνητές, πού σέβονται καί ἀγαποῦν τήν Παναγία μας καί τήν Ἁγία Ἀναστασία, κυρίως τοὺς Ἰμβρίους καί τοὺς Μικρασιάτες, οἱ ὁποῖοι ἦρθαν ἀπόψε ἐδῶ καί μᾶς μετέφεραν τό ἄρωμα τῶν μή λησμονησμένων πατρίδων, μαζί μέ τά λουλούδια τῆς καρδιάς τους, πού τά ἄφησαν πάνω στό εἰκόνισμά της.

Ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος εἶπε κάποτε, σέ μιά ἀποστροφή

τοῦ λόγου του: «Δέν εἶχαν ἔλθει οἱ μαῦρες μέρες τοῦ ξεριζωμοῦ. Ζούσαμε ἀμέριμνοι, κατὰ τὰ πατροπαράδοτα ἔθιμά μας, φτωχοί ἀλλά εὐτυχισμένοι, ξεχασμένοι ἀπό τόν ὑπόλοιπο κόσμο σέ αὐτή τήν ἄκρη τῆς γῆς, ὅμως τίμοι νοικοκυραῖοι μέ τὰ πανηγύρια μας, μέ τίς ξωμεριές μας, μέ τὰ κοπάδια μας, μέ τούς ἔρωτες τῶν νέων μας καί μέ τὰ βιολιά καί τὰ σαντούρια πού συνόδευαν τούς γάμους των, μέ τήν παραδοσιακή εὐσέβεια καί τήν προσήλωσή μας στήν πίστη τῶν πατέρων μας, εὐγλωττη ἔκφραση τῆς ὁποίας ἀποτελοῦν τὰ πολυάριθμα ἐξωκκλήσια μας. Ἔτσι λοιπόν ὁμοφρα καί καλά, ἡσυχά καί εἰρηνικά, ζούσαμε στίς πατρίδες μας»¹.

Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ὅμως ἀλλιῶς τὰ οἰκονόμησε. Μά ἐμεῖς δέν χάνουμε τίς ἐλπίδες μας, γιατί ἔχουμε τήν Παναγία. Κι ὅσο ἔχουμε τήν Παναγία, ζοῦμε τή χαρά καί ἡ εἰρήνη κυριαρχεῖ στίς καρδιές μας. Εἶθε ἡ πρεσβεία της καί ἡ προστασία της νά μᾶς εὐλογεῖ καί νά μᾶς ἀγιάζει ὅλους.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, Καλήν Ἀνάστασιν.

¹ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου, Λόγος ἐκφωνηθεῖς στήν Ἱμβρο τήν 25^η Ἰουλίου 2015.